

hjælper Samfundsforholdene, være Betingelsen, uden hvilken der ikke kan staves et Grundlag, paa hvilket de konstitutionelle Tilstande kan vinde den Sikkerhed, som jeg for mit Vedkommende mener absolut er Forsættningen for, at vi kunne gaa Fremtiden i Møde uden Følelse af Fare.

N. Clausen: Jeg forlangte Ordet i Gaar, da det ærede Medlem for Aalborg Amts 3dje Valgfreds (S. Jensen) fandt sig beføjet til at rette et meget hæftigt Angreb paa Landbokommisjonen, hvoraf han selv er Medlem. Jeg blev egentlig talt forbavjet, ikke alene fordi jeg maatte anse Angrebet for ubeføjet, men ogsaa fordi det kom fra den Side, hvorfra det kom, fra det ærede Medlem. Det er vedtaget i Landbokommisjonen, at Landbokommisjonens Forhandlinger ikke ere offentlige. De foreløbige Forhandlinger holdes jo for lukkede Døre, og det er vedtaget i Kommisjonens Møder, at de ikke komme Offentligheden ved, førend der foreligger et Resultat, lige som f. Eks. her ved Udvalgsforhandlingerne. Udvalgsforhandlinger taales jo egentlig ikke refererede her i Salen, fordi det ved Udvalgsforhandlinger tit og ofte drejer sig om et foreløbigt Standpunkt, et Standpunkt, som kan forandres og som først kommer til at foreligge i sin færdige Skikkelse gennem den Betænkning, der kommer til at foreligge. Naar Landbokommisjonen altsaa bliver færdig med Behandlingen af et og andet Spørgsmaal og fremlægger Betænkning, saa fremlægges den for Offentligheden, og saa har enhver selvfølgelig Lov til at kritisere den. Men jeg opfatter det ærede Medlems Angreb som særlig ubeføjet, ogsaa af den Grund, at hvis der var noget at sige over, saa burde vedkommende Medlem have henvendt sig til Kommisjonen og henvendt sin Klage til Kommisjonens Formand og der saa tilstrækkelige Oplysninger om, hvad der var Skyld i — hvis han ikke selv kunde forstaa det — at Kommisjonen saa sjældent holdt Møder. Enhver, der vil tænke sig lidt om, maa jo kunne begribe, at der er store Forberedelser at gøre i en saadan Sag. At et Kommisjonsmedlem fører Ante over Kommisjonens Arbejde ind her i Rigsdagen, finder jeg meget urigtigt, da jo den, som nærmest er kaldet til at forsvare Landbokommisjonens Stilling, Kommisjonens ærede Formand, ikke har Plads her i Rigsdagen. Naar jeg nu har taget Ordet, er det navnlig fordi det gerne kunde antages, at det ærede Medlems Behrejdelse ogsaa vare rettede mod mig, da de navnlig gif ud paa, at vi ikke vare komne vidt nok i Forhandlingerne om

det store Spørgsmaal: Ford til Arbejderne, og jeg er Formand i den Afdeling af Landbokommisjonen og har ledet disse Forhandlinger. Jeg tillader mig at tilbagevise dette Angreb. Det er ubeføjet, fordi der er store Forarbejder at udføre for en saadan Kommisjon, før der kan lægges noget til Rette. Man holdt det første Møde i September Maaned i Fjor, og man diskuterede da — jeg skal vel vogte mig for at komme ind paa Enkelthederne i Diskussionen — om de Spørgsmaal, der vilde komme ind under Kommisjonens Omraade, navnlig om, hvilke Oplysninger man skulde indbente for at faa et Grundlag at arbejde paa. For den Afdelings Vedkommende, hvor man behandlede Spørgsmaalet: Ford til Husmænd, blev der opstillet en hel Del Spørgsmaal, der skulde besvares af Sogneraadene omkring i Landet, af Landboforeningerne osv., Spørgsmaal, der berørte Arbejdsforholdene, Trangen til at faa Ford osv. Det er en Selvfølge, at det vil tage betydelig Tid at faa disse Spørgsmaal behandlede. Vi kunne ikke gøre, som den ærede Toldkommisjon har gjort, nemlig køre omkring til Kjøbenhavns Grosferere og faa at vide, hvorledes det forholdt sig med det og det Spørgsmaal. Vi kunne sandelig ikke køre rundt i alle Kommunerne for at faa at vide, hvad man der ved om disse Spørgsmaal, om, hvor vidt der er Trang til Ford til Arbejdere, hvorledes Arbejdsforholdene ere o. s. v. Følgelig maa det ske ved skriftlig Henvendelse til Sognekommunerne og Landboforeningerne o. s. v., og det har ogsaa maattet tage Tid, inden disse Bevarelser kunde komme til Kommisjonen, og inden disse Oplysninger kunde bringes i en saadan Skikkelse, at de kunde forelægges Kommisjonens enkelte Medlemmer. Det naaedes først at faa disse Hæfter trykte og færdige til Omsendelse, jeg tror i August Maaned. Det var virkelig et meget stort Arbejde — et Hæfte 3—4 Gange saa stort som Statsregnskabet. Stulle saadanne Oplysninger ordnes og trykkes, vil man forstaa, at det maa tage Tid. Dog var der ikke ved Ordningen foretaget den Sammenbragning af Resultaterne, som maatte til, hvis Oplysningerne skulde gøre rigtig Gavn. Vi kunne jo selv gaa det igennem og finde Hovedresultaterne; men for at kunne komme til det endelige Resultat, som maatte være naaet, inden vi kunde skrive en Betænkning, som kunde være nøjagtig, maatte vi have en statistisk uddannet Mand til at udføre en saadan Sammenbragning, og hans Arbejde have vi, saavidt jeg ved, endnu ikke faaet. Det er derfor klart, at skulde vi gøre et grundigt Arbejde, maa vi have noget at